

yuvalarının kurulmasında o derece uyumluluk göstermektedir ki, yuvaları açık havada kalıp sağnak yağmurdan etkilenerek yerlerde bile onların başlarını sokabilecekleri bir çatı inşa etmeleri ve bu işte yapı malzemesi olarak şekerden yararlanmaları şaşkınlık yaratmaktadır. Literatür taramasında yukarıda sözünü ettiğimiz ve Hagen'in kabuk yapımında örnek olarak verdiği yaban arısı türlerinin tümünde yuvaların, genellikle veya kısmen toprağa yakın yerlerde, ağaç oyuklarında, taşlık mağaralarda, tavan araları ve buna benzer kapalı ve kuytu köşelerde kurulduğu belirtilmektedir.

Böceklerle ilgilenen uzman kişilerin yaban arıları tarafından yapı harcı olarak kullanılan şekerli yakından inceleyerek, yuvalarını gerek kapalı, gerekse açık yerlerde kuran türlerce ne zamanlar çatı malzemesi olarak kullanıldığını saptamaları yararlı olacaktır. Acaba bu tür arılar şekerden oluşturulan çatıyı sadece gerek duyduk-

ları takdirde mi inşa etmektedirler? Yoksa açık havadaki yuvalarda çatının yağmur altında nasıl olsa eriyebileceğini düşünerek böyle bir teşebbüse geçmekten tamamen vaz mı geçeceklerdir? Acaba kuzeye doğru kışın şiddetli geçtiği ve kraliçe arının işçi arıları çalıştırmaya meydan vermeyen, bu nedenle de tüm işleri kendi başına başarmak zorunda bırakıldıkları bölgelerde barınan yaban arılarında bu sorun ne şekilde çözümlenmiştir? Burada rastlanılan balmumu çatı yerine, çatısı sadece şekerden inşa edilmiş yuvalar mıdır?

Görüldüđu gibi, biyolojide de komplike araç ve gereçlerin kullanımına gereksinme duyulmazsınız, sadece sabır ve büyük bir dikkatle araştırılacak ve üzerinde deneyler yapılabilecek daha birçok konular ve sorunlar bulunmaktadır.

KOSMOS'dan
Çeviren: Dr. Ülkü ÖZTAN

"SOLUCAN BAYRAMI"

Halil İbrahim GÖKTÜRK

"Yıkama ile toprak kazanma yolu, özellikle, İsrail'de de denenmiş ve başarı kazanılmıştır. Bunun için, tuzlu topraklar geçici duvarlarla çevrilmiş, duvarlar içindeki topraklar traktörlerle derin kazılmış, sonra duvar içindeki bölgeye bol su verilerek, yine makinelerle karıştırılmak suretiyle, toprak boza kıvamına getirilmiştir. Su, toprağın tuzunu içtikten sonra atılmış ve bu çalışma bir kaç kez yinelenmiştir.. tuzundan böylece arınan toprak, ekime çok elverişli hale getirilmiştir".

Yukardaki satırlar "Bilim ve Teknik" Dergisinin Eylül 1977 tarihli sayısından aktarılmıştır. Yazı başlığı "Tarımda Yeni Buluşlar" ve "Toprak Çoğaltma"dır. Bir paragraflık yazı bizde pek çok çağrışımlar yarattı. Hele bizim gibi geniş toprak alanlarına tam görev verilmemiş ülkeler için özellikle önem taşımaktadır.

Gözlerimizin önünden Koçhisar - Tuz Gölü çevreleri v.s. gelip geçtiler. Ama bunlardan daha önemlisi geçmiş dergilerin birinde yazılmış bir nefis makale idi. "Yıllar Böyle Geçti" adlı kitabın yazarı Vedat Nedim Tör tarafından kaleme alınmıştı. Tör, bu gün seksenlik bir delikanlıdır. En eski san'at ustalarımızdan biri... O, bir İsrail gezi dönüşü orada gördüklerini dile getirmiş: Yani yukardaki yazıda yapılan toprak işlemlerinden sonra bir süre arazi kendi haline bırakılıyor. Fakat sürekli kontrol edilerek .. birgün eşelenen toprakta kıvrım kıvrım solucanlar sallanıyor. Herkeste bir bayram havası, o günü "Solucan Şenliği" olarak kutluyorlar. Çünkü toprakta solucan gibi bir canlılığın varlığı, toprağın hayatîyet kazandığının en kesin kanıtı oluyor. İşte usta Tör, öyle bir günde, orada bulunmuş ve oradan getirdiği izlenimlerini dipdiri kalemıyla bizlere sunmuştu.

Öteki yönünden konuya bakılırsa: İsrail'de tatlı su kıtlığı da var. Biliyorsunuz tatlısuyu, deniz suyundan elde ediyorlar. Böylece de o topraklar kazanılıyor. Hele geçmiş yıllarda yurdumuza gelen bir İsrail mühendis'inin bize ağlar gibi bir sesle: "Ah, siz de bol su bulunuyor.. O'nunla neler yapılmaz ki..." dediğini asla unutamadık!.

Böylece yukardaki parçayı tamamladığımızı sanıyoruz.